

دانشکده علوم انسانی

گروه الهیات

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته فقه و حقوق اسلامی

عنوان

تبیین فلسفه تشریح مهریه و راهکارهای فقهی و حقوقی در جهت کاهش

آسیب‌های ناشی از ازدیاد مهریه

استاد راهنما

دکتر حسین ردایی

استاد مشاور

دکتر سید حامد حسینی

دانشجو

عبدالمجید محمدی ده بزرگی

تیر ۹۵

شماره:	اظهارنامه دانشجو	
تاریخ:		

اینجانب **عبدالمجید محمدی ده بزرگی** دانشجوی کارشناسی ارشد فقه و حقوق اسلامی دانشکده علوم انسانی دانشگاه شاهد، گواهی می‌دهم که پایان‌نامه تدوین شده حاضر با عنوان: «تبیین فلسفه تشریح مهریه و راهکارهای فقهی و حقوقی در جهت کاهش آسیب‌های ناشی از ازدیاد مهریه» به راهنمایی استاد محترم جناب آقای دکتر حسین ردایی توسط شخص اینجانب انجام و صحت و اصالت مطالب تدوین شده در آن، مورد تایید است و چنانچه هر زمان دانشگاه کسب اطلاع کند که گزارش پایان‌نامه حاضر صحت و اصالت لازم را نداشته، دانشگاه حق دارد مدرک تحصیلی اینجانب را مسترد و ابطال نماید؛ همچنین اعلام می‌دارد در صورت بهره‌گیری از منابع مختلف شامل: گزارش تحقیقاتی، رساله، پایان‌نامه، کتاب، مقالات تخصصی و سایر منابع اطلاعاتی، به منبع مورد استفاده و پدیدآورنده آن به طور دقیق ارجاع داده شده و نیز مطالب مندرج پایان‌نامه حاضر تاکنون برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی توسط اینجانب و یا سایر افراد به هیچ کجا ارائه نشده است. در تدوین متن پایان‌نامه حاضر، چارچوب مصوب تدوین گزارش‌های پژوهشی تحصیلات تکمیلی دانشگاه شاهد به طور کامل مراعات شده و نهایتاً این که، کلیه حقوق مادی ناشی از گزارش پایان‌نامه حاضر، متعلق به دانشگاه شاهد می‌باشد.

نام و نام خانوادگی دانشجو (دست‌نویس): **محمدالمجید محمدی ده بزرگی**
امضای دانشجو
تاریخ: ۹۴، ۸، ۱۱

بسمه تعالی

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی
دفتر تحصیلات تکمیلی

تاریخ:.....

صورتجلسه دفاع پایان نامه کارشناسی ارشد

جلسه دفاع پایان نامه کارشناسی ارشد ارشد آقای عبدالمجید محمدی ده بزرگی دانشجوی کارشناسی ارشد رشته الهیات و معارف اسلامی گرایش فقه و حقوق اسلامی به شماره دانشجویی ۹۳۷۵۶۶۰۰۵ ارزش ۴ واحد، رأس ساعت ۱۰ صبح، روز دوشنبه مورخ ۹۵/۷/۵ در محل محل آئینی تئاتر دانشکده علوم انسانی دانشگاه شاهد،

تحت عنوان:

تبیین فلسفه تشریح مهریه و راهکارهای فقهی و حقوقی در جهت کاهش آسیب های ناشی از ازدیاد مهریه

تشکیل گردید.

کمیته داوری پایان نامه کارشناسی ارشد پس از استماع دفاعیات و طرح پرسش های لازم در زمینه علمی و تحقیقاتی مرتبط با پایان نامه نامبرده، ارزشیابی نهایی خود را به شرح ذیل، اعلام نمودند:

پایان نامه نامبرده با نمره (به عدد) و (به حروف) و با درجه ..... مورد تایید قرار گرفت/نگرفت.

امتیازات، طبق ماده ۲۰ آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته، مصوب جلسه ۷۱۴ مورخ ۸۸/۱/۱۵ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری: عالی: ۱۹ تا ۲۰، بسیار خوب: ۱۸/۹۹ تا ۱۸، خوب: ۱۷/۹۹ تا ۱۷، قابل قبول: ۱۵/۹۹ تا ۱۴، غیر قابل قبول: نمره کمتر از ۱۴

اعضای کمیته داوری پایان نامه کارشناسی ارشد	نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	نام دانشگاه	اعضای
استاد راهنمای اول	دکتر حسین رهایی	شاهد		
استاد راهنمای دوم (در صورت وجود)				
استاد مشاور اول	دکتر سید حامد حسینی	شاهد		
استاد مشاور دوم (در صورت وجود)				
داور داخلی	دکتر محمدرضا عزیزاللهی	شاهد		
داور خارجی	دکتر داورزنی			
نماینده تحصیلات تکمیلی (بدون نمره)	دکتر ناهید طالبی	شاهد		

توضیحات ناظر تحصیلات تکمیلی:

نمره: ۱۸/۷۵
-
-
-
-

امضاء

نام و نام خانوادگی ناظر تحصیلات تکمیلی: ناهید طالبی تاریخ: ۹۵/۷/۵

مهر: ۱۷۵۳ مورخ: ۸/۸/۹۵، ۹۵ سون متر، حضرت دانشمند، داور
۱۸/۷۵ تا ۱۸/۱۵ صد متر و نود = صلح
لطف نظر

تقدیم به:

خدایی که آفرید

جهان را، انسان را، عقل را، معرفت را، عشق را

و فرستادگانش که راهنمای بشریت هستند.

تقدیم به

پدر و مادر عزیز و مهربانم که در سختی‌ها و دشواری‌های زندگی همواره یآوری دلسوز و فداکار

و پشتیبانی محکم و مطمئن برایم بوده‌اند.

تقدیم به خواهران و برادرم:

که وجودشان شادی‌بخش و صفایش مایه آرامش من است و همواره در طول تحصیل متحمل

زحمات و تکیه‌گاه من در مواجهه با مشکلات بودند.

تقدیر از

پدر و مادر عزیز و مهربانم که در سختی‌ها و دشواری‌های زندگی همواره یآوری دلسوز و فداکار و پشتیبانی محکم و مطمئن برایم بوده‌اند.

خواهران و برادرم که در این راه پرفراز و نشیب من را تنها نگذاشته و در تمام مراحل زندگی‌م یار و همراهم بوده‌اند.

استادان فرزانه و فرهیخته‌ای که در راه کسب علم و معرفت مرا یاری نمودند و در راه کسب دانش راهنمایم بودند.

چکیده

خانواده مقدس‌ترین نهاد جامعه اسلامی است به طوری که متلاشی شدن آن به شدت مورد غضب خداوند قرار گرفته است لذا به همین منظور اسلام احکامی با مبانی حکیمانه برای آن وضع نموده است که یکی از مهم‌ترین آن‌ها مهریه می‌باشد. لذا با مطالعه کتب فقهی و حقوقی، مقالات، پایان‌نامه‌ها و مشاوره از قضات دادگاه خانواده به تبیین فلسفه تشریح مهریه و آسیب‌های ناشی از ازدیاد مهریه و ارائه راهکارهای فقهی و حقوقی در جهت کاهش آسیب‌های ناشی از ازدیاد مهریه پرداخته شد.

امروزه تعیین مهریه‌های سنگین به شکل عرف درآمد و مشکلات زیادی در جامعه و نهاد مقدس خانواده به بار آورده است. ایجاد کینه و دشمنی، فرو افتادن جوانان در معصیت و گناه، افزایش شمار زندانیان و.. از جمله پیامدهای مهریه سنگین می‌باشد.

عواملی مانند چشم و هم‌چشمی، ظاهرنگری به جای تعمق در قوانین، عدم استیفای حقوق فراموش شده زنان و... موجب رواج و پیدایش ازدیاد مهریه شده است. تجربه نشان داده است که مهریه‌های سنگین نه تنها باعث دوام و بقای زندگی مشترک نشده، بلکه منجر به از هم پاشیدن بنیان خانواده می‌شود.

پرداخت خسارت معنوی به زن، استیفای حقوق فراموش شده زنان، وجدان‌گرایی زوجین با توجه به ارشادات اسلام، اعمال قاعده فقهی لاضرر و لاجرح و از همه مهم‌تر فرهنگ‌سازی مهریه‌های متعارف بیش از تغییر قانون می‌تواند در حل معضلات ناشی از تعیین مهریه‌های سنگین مؤثر واقع شود.

کلیدواژه: مهریه، فلسفه مهریه، آثار مهریه‌های سنگین، راهکارهای فقهی و حقوقی جهت تقلیل

مهریه‌های سنگین

فهرست مطالب

- ۱-۲- بیان مسئله ۳
- ۱-۳- اهداف پژوهش ۸
- ۱-۳-۱- هدف‌های اصلی ۸
- ۱-۳-۲- هدف‌های فرعی ۹
- ۱-۴- پرسش‌های پژوهش ۹
- ۱-۴-۱- پرسش اصلی ۹
- ۱-۴-۲- پرسش‌های فرعی ۹
- مبانی فقهی و حقوقی مهریه چیست؟ ۹
- ۱-۵- اهمیت و ضرورت پژوهش ۹
- ۱-۵-۱- مبانی نظری ۹
- ۱-۵-۲- مبانی عملی ۱۰
- ۱-۶- تعریف‌های عملیاتی متغیرهای پژوهش ۱۰
- ۱-۷- نوآوری پژوهش ۱۱
- فصل دوم ۱۲
- مبانی نظری و پیشینه پژوهش ۱۲
- ۱-۲- مقدمه ۱۴
- ۱-۱-۲- تعریف و مفهوم مهر ۱۵
- ۲-۱-۲- مهر در لغت ۱۵
- ۱-۲-۳- مهر در قرآن ۱۶
- ۱-۲-۴- اصل و ریشه واژه مهر ۱۸

- ۲-۱-۵- مهر در قانون مدنی..... ۱۸
- ۲-۱-۶- وضعیت مهر در حقوق موضوعه..... ۱۹
- ۲-۱-۷- تاریخچه مهریه..... ۲۲
- ۲-۱-۸- لزوم وجود مهریه در ازدواج..... ۲۴
- ۲-۱-۹- تأکید بر مهریه متعارف در اسلام..... ۲۶
- ۲-۱-۱۰- مهریه در یونان قدیم..... ۲۸
- ۲-۱-۱۱- مهریه در عربستان قبل از اسلام..... ۲۸
- ۲-۱-۱۲- مهریه در آیین یهود و مسیحیت..... ۲۹
- ۲-۱-۱۳- مهریه در تمدن آشور..... ۳۱
- ۲-۱-۱۴- مهریه در جزیره العرب..... ۳۱
- ۲-۱-۱۵- مهریه در حقوق رم..... ۳۲
- ۲-۱-۱۶- مهریه در اسلام..... ۳۳
- ۲-۱-۱۷- چرا مهریه از جانب مردان به زنان پرداخت می‌شود؟..... ۳۴
- ۲-۱-۱۸- اهمیت مهر در عقد نکاح..... ۳۶
- ۲-۲- انواع مهریه..... ۳۷
- ۲-۲-۱- مهر المسمی..... ۳۸
- ۲-۲-۲- مهر المثل..... ۳۸
- ۲-۲-۳- مهر المتعه..... ۳۸
- ۲-۲-۴- مهر السنه..... ۳۹
- ۲-۲-۵- مهر النساء..... ۳۹
- ۲-۳- فلسفه وجودی مهر..... ۴۰

- ۲-۳-۱- عوض بضع بودن مهریه ۴۰
- ۲-۳-۲- مهریه مکمل سهم الارث ۴۲
- ۲-۳-۳- مهریه وثیقه در مقابل طلاق ۴۴
- ۲-۳-۴- هدیه بودن مهریه ۴۵
- ۲-۳-۵- نظریه ارجح ۴۷
- ۲-۴-۱- فلسفه یا حکمت مهر در قرآن و روایات ۴۸
- ۲-۴-۱- قرآن ۴۸
- ۲-۴-۲- روایات ۵۷
- ۲-۵-۱- مقدار مهر ۵۹
- ۲-۵-۱- مقدار مهر در حقوق موضوعه ۶۰
- ۲-۵-۲- مقدار مهر در فقه امامیه ۶۱
- ۲-۵-۳- مقدار مهر در فقه اهل سنت ۶۲
- ۲-۶-۱- مبانی فقهی و حقوقی مهریه ۶۳
- ۲-۶-۱- مبانی فقهی ۶۳
- ۲-۶-۲- مبانی حقوقی مهر ۶۴
- ۲-۶-۳- مبانی مهر در اسلام ۶۷
- ۲-۶-۴- اهمیت مهر در اسلام ۶۸
- ۲-۶-۵- آثار روانی مهر ۶۸
- ۲-۶-۶- ماهیت مهریه از نظر حقوق دانان اسلامی ۶۹
- ۲-۷-۱- پیشینه تحقیق ۷۱
- ۲-۸-۱- جمع بندی ۷۴

فصل سوم.....	۷۵
روش پژوهش.....	۷۵
۳-۱-مقدمه.....	۷۶
۳-۲-روش پژوهش.....	۷۶
۳-۳-جامعه پژوهش.....	۷۷
۳-۴-ابزار گردآوری داده‌ها.....	۷۷
۳-۵-روش جمع‌آوری داده‌ها.....	۷۷
۳-۶-روش تجزیه و تحلیل داده‌ها.....	۷۸
فصل چهارم.....	۷۹
یافته‌های پژوهش.....	۷۹
۴-۱-مقدمه.....	۷۸
۴-۲-نظر علمای عظام و دکترین حقوق در خصوص مهریه‌های سنگین.....	۸۱
۴-۳-علل پیدایش مهریه‌های سنگین.....	۸۴
۴-۳-۱-نسیه بودن مهریه.....	۸۴
۴-۳-۲-چشم و هم‌چشمی.....	۸۵
۴-۳-۳-کمال‌یابی زن.....	۸۶
۴-۳-۴-عدم استیفای حقوق کامل زنان.....	۸۷
۴-۳-۵-تشویق قانون‌گذار.....	۸۸
۴-۳-۶-ظاهرنگری به‌جای تعمق در قوانین.....	۹۰
۴-۳-۷-فخر فروشی.....	۹۱
۴-۳-۸-عدم استقلال اقتصادی.....	۹۲

- ۹۳-۳-۴-۹- تضعیف اعتماد اجتماعی.....
- ۹۴-۳-۴-۱۰- مهار طلاق و کنترل نوجویی‌های مرد.....
- ۹۵-۳-۴-۱۱- غلبه روحیات اقتصادی و نگرش‌های مادی.....
- ۹۷-۳-۴-۱۲- بالارفتن هزینه‌ها و تشریفات ازدواج.....
- ۹۸-۴-۴- آسیب‌های ناشی از ازدیاد مهریه.....
- ۹۸-۴-۴-۱- افزایش سن ازدواج.....
- ۹۹-۴-۴-۲- ایجاد خصومت و دشمنی.....
- ۱۰۰-۴-۴-۳- افزایش شمار زندانیان.....
- ۱۰۰-۴-۴-۴- تحمل اجباری زندگی مشترک.....
- ۱۰۲-۴-۴-۵- احتمال سوداگری.....
- ۱۰۳-۴-۴-۶- فروافتاد نجویان در معصیت و گناه.....
- ۱۰۴-۴-۴-۷- تغییر در نوع همسرگزینی.....
- ۱۰۴-۴-۴-۸- تبدیل زن به کالا.....
- ۱۰۶-۴-۵-۵- راهکارهای حقوقی در جهت کاهش آسیب‌های ناشی از ازدیاد مهریه.....
- ۱۰۸-۴-۵-۱- تعلق حق‌الثبت به مهریه‌های سنگین.....
- ۱۰۹-۴-۵-۲- پرداخت مهریه در زمانی مشخص پس از ازدواج (پرداخت نقدی مهریه).....
- ۱۰۹-۴-۵-۳- پرداخت خسارت معنوی به زن.....
- ۱۱۰-۴-۵-۴- آسان‌گیری در اثبات عسرو حرج زن در تحمل زندگی مشترک.....
- ۱۱۱-۴-۵-۵- بیمه مهریه.....
- ۱۱۳-۴-۵-۶- استیفای حقوق فراموش شده زنان.....
- ۱۱۵-۴-۵-۷- تقنین عنوان عندالاستطاعه در مهریه‌های بالاتر از یک مقدار مشخص.....

۱۱۵	۴-۵-۸- الزام زوجین به شرکت در کلاس‌های آموزش پیش از ازدواج.....
۱۱۶	۴-۶- راهکارهای فقهی در جهت کاهش آسیب‌های ناشی از ازدیاد مهریه.....
۱۱۷	۴-۶-۱- قاعده لاضرر.....
۱۱۷	۴-۶-۲- قاعده لاجرح.....
۱۲۰	۴-۶-۳- تعارض قاعده لاجرح با لاضرر.....
۱۲۲	۴-۶-۴- وجدان‌گرایی زوجین با توجه به ارشادات اسلام.....
۱۲۵	۴-۷-۱- حق حبس.....
۱۲۵	۴-۷-۱- بررسی فقهی و حقوقی حق حبس.....
۱۳۱	۴-۷-۲- وجود حق حبس برای شوهر.....
۱۳۲	۴-۷-۳- وجود حق حبس در مهریه‌های سنگین.....
۱۳۴	۴-۷-۴- ایرادات مطرح شده بر مستند قانونی.....
۱۳۸	فصل پنجم.....
۱۳۸	بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادها.....
۱۳۹	۵-۱- نتیجه‌گیری.....
۱۴۱	۵-۲- نظریه مختار.....
۱۴۲	۵-۳- پیشنهادها.....
۱۴۵	منابع.....
۱۴۶	فهرست منابع.....
۱۴۶	کتاب:.....
۱۵۱	مقالات:.....
۱۵۳	پایان‌نامه:.....

فصل اول

کلیات پژوهش

کلیات پژوهش / فصل اول

۱-۱- مقدمه

خانواده واحد بنیادین جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی انسان و نهادی است که بر اساس مهر و محبت متقابل زوجین نسبت به یکدیگر شکل گرفته و این عامل باعث ثبات و ماندگاری آن می‌شود.

ازدواج مقدمه‌ای برای تشکیل خانواده و ایجاد کانون صفا و محبت و در حقیقت از قوه به فعل رسانیدن آن عشق مقدسی است که در نهاد زن و مرد به ودیعه سپرده شده است تا بقای نسل آدمی را تضمین کند و کانون گرمی از عواطف پدری و مادری برای فرزندان به وجود آورده و غنچه وجودشان شکوفا گردد.

ازدواج در یک پیوند فیزیکی و مادی خلاصه نمی‌شود بلکه وسیله‌ای برای اتحاد کامل دو انسان و اشتراک همه‌جانبه در زندگی است (علیمرادی، ۱۳۸۸: ۸۵).

متأسفانه امروزه در جامعه ایران نهاد مهر از فلسفه وجودی خود فاصله گرفته است. زیاد شدن مهریه یکی از معضلات اجتماعی است که گریبان‌گیر جامعه شده است و مشکلاتی را برای نهاد مقدس خانواده ایجاد کرده است.

یکی از مشکلات ازدواج‌های امروزی مهریه‌های سنگین و سرسام‌آور است، با این توجیه که مهریه به عنوان پشتوانه ازدواج است. ولی در عمل سبب نزاع و اختلاف و بدبینی بین زن و مرد و خانواده آنان شده است (حسینی مقدم، ۱۳۹۳: ۲۱۳).

کلیات پژوهش / فصل اول

نسیه بودن مهریه، چشم و هم‌چشمی، کمال‌یابی زن، عدم استیفای حقوق کامل زنان، تشویق قانون‌گذار، ظاهرنگری به‌جای تعمق در قوانین، همه و همه باعث رواج مهریه‌های سنگین شده است.

۱-۲- بیان مسئله

شارع مقدس اسلام به لحاظ مصالحی از جمله ایجاد الفت بین زن و مرد و جلب محبت زن، نهاد مهر را به میثاق مقدس ازدواج افزوده است. قبل از اسلام نیز پرداخت مهریه به زن در روابط خانوادگی وجود داشته و اسلام نیز این امر را تأیید کرده است. امروزه تعیین مهریه‌های سنگین در بسیاری از ازدواج‌ها رونق یافته و مشکلات زیادی در نهاد مقدس خانواده و جامعه به دنبال داشته است.

در خصوص فلسفه تشریح مهریه، آرای متفاوتی بین محققین وجود دارد که به پاره‌ای از آن‌ها اشاره می‌شود:

۱- صاحب مجمع‌البیان می‌نویسد: خداوند استمتاع را میان زن و مرد مشترک قرار داد و سپس در مقابل استمتاع مهر را بر مرد واجب کرد، که بر این اساس مهر صرفاً یک عطیه الهی است.

(طبرسی، ۱۳۵۰، ج ۲، ص ۴)

۲- برخی از حقوق‌دانان فلسفه وجود مهر را جبران نقصان ارث زن دانسته‌اند و اذعان داشته‌اند که مهر نشانه ارج و احترام زن بوده، در زندگی او پس از وقوع طلاق مؤثر بوده و مانع پریشانی وی

می‌گردد. (صفایی، ۱۳۷۴، ص ۱۹۴-۱۹۳)

کلیات پژوهش / فصل اول

۳- عده‌ای فلسفه مهر را عوض تمتع می‌دانند. (محقق کرکی ۱۴۱۱، ج ۱۳ ص ۴۴۵) برای همین گفته‌اند اگر مرد با زنی به شرط این که مهر به او تعلق نگیرد ازدواج کند و زن هم بپذیرد، نکاح باطل است.

۴- شهید مطهری (ره) در کتاب نظام حقوق زن در اسلام اذعان داشته که فلسفه تشریح مهر نتیجه تدبیر ماهرانه‌ای است که در متن خلقت و آفرینش برای تعدیل روابط زن و مرد و پیوند آن‌ها به یکدیگر به کار رفته است.

چون در متن خلقت نقش هر یک از زن و مرد مغایر دیگری است و این قانون به سراسر هستی سرایت پیدا کرده است، جهت تعدیل اقتدار و قدرت زن و مرد از مهر استفاده می‌شود چرا که قانون خلقت جمال و غرور و بی‌نیازی را در جانب زن، نیازمندی و طلب و عشق و تغزل را در جانب مرد قرار داده به علاوه چون مرد از لحاظ نیرومندی بدنی خیلی از زن قوی‌تر است و زن به وسیله این ویژگی‌ها همواره توانسته همیشه مرد را به عنوان خواستگار به دنبال خود بکشانند. (مطهری، ۱۳۵۷: ۲۳۱)

۵- دکتر سیدعسکر حسینی مقدم در کتاب مطالعه تطبیقی حقوق زن در ادیان، مکاتب و حقوق ایران اذعان داشته که احکام اسلامی از جمله مهریه در کنار حکمت‌های آن‌ها، فلسفه مهمی نهفته است که مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از:

۱- هدیه‌ای باصفا ۲- پشتوانه مالی برای زن ۳- پشتوانه حقوقی و اجتماعی برای زن ۴- باعث

بقای خانواده و مانع از فروپاشی آن. (حسینی مقدم، ۱۳۹۳: ۲۰۵، ۲۰۴، ۲۰۳)

کلیات پژوهش / فصل اول

در حقوق ایران با عنایت به موادی که راجع به مهر در ق.م. مندرج است این نظریه را القا می‌کند که مهر، عوض تمتع است. در این خصوص می‌توان به مواد ۱۰۸۷، ۱۰۹۸، ۱۰۹۹ اشاره کرد که در صورت بطلان عقد و عدم نزدیکی، برای زن حقی نسبت به مهر قائل نشده است اما در صورت بطلان و وقوع نزدیکی، زن را مستحق دریافت مهرالمثل کرده است. علاوه بر موارد مذکور در ماده ۱۱۰۱ نیز چنین آمده است: [هرگاه عقد نکاح قبل از نزدیکی به جهتی فسخ شود، زن حق مهر ندارد مگر در صورتی که موجب فسخ عنن باشد که در این صورت زن مستحق نصف مهراست.] در این ماده گرچه نزدیکی واقع نشده ولی زن مستحق مهر دانسته شده زیرا فسخ به

واسطه عنن معمولاً مسبوق به خلوت زن و مرد با یکدیگر است و هرگاه نکاح بعد از نزدیکی به

جهتی فسخ شود، زن حق دریافت مهراست را دارد و مفهوم مخالف ماده ۱۱۰۱ این نظر را

تأیید می‌کند، به علاوه هرگاه مهر در عقد معین نشده باشد و نکاح در اثر عنن فسخ شود، زن

مستحق نصف مهراست. (کاتوزیان، ۱۳۹۲: ۶۷۰) همچنین ماده ۱۰۸۵ ق.م. که اذعان می‌دارد:

(زن می‌تواند تا مهر به او تسلیم نشده از ایفای وظایفی که در مقابل شوهر دارد امتناع کند مشروط

بر این که مهر او حال باشد و این امتناع مسقط حق نفقه نخواهد بود.) بیانگر حق حبس زن برای

دریافت مهریه می‌باشد و نظریه عوض تمتع بودن مهر را تأیید می‌کند. اما باز هم نمی‌توان نظر

قطعی داد زیرا ممکن است گفته شود اگر مهر عوض تمتع می‌بود، می‌بایست در صورت بطلان یا

فسخ مهر عقد منحل و زن از انجام وظایفی که بر عهده دارد معاف می‌شد در حالی که چنین

نیست. (مواد ۱۰۸۱ و ۱۱۰۰ ق.م.)